

Warszawa, 18-05-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.501.51.2026.AK

**Pan
Marcin Kierwiński
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

**Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

AE:PL-56316-74543-JDVGW-18

**Pan
Waldemar Żurek
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny**

Ministerstwo Sprawiedliwości

AE:PL-45507-58621-HRWWR-20

Szanowni Panowie Ministrowie,

niniejszym wystąpieniem pragnę wesprzeć stanowisko wyrażone w piśmie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (dalej: Prezesa UODO) z dnia 16 marca 2026 r.¹, skierowanym do Panów Ministrów. Prezes UODO wniósł w nim o podjęcie pogłębionej

¹ Znak sprawy: DPNT.413.28.2025

analizy i prac legislacyjnych prowadzących do zmiany przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1206, dalej: uDODO) w celu zapewnienia prawidłowej implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680² (Dz. Urz. UE L 119/89 z 4.5.2016, str. 89, dalej: dyrektywa 2016/680).

W związku z powyższym pragnę przypomnieć, że Rzecznik Praw Obywatelskich sygnalizował problemy związane z nieprawidłową implementacją dyrektywy 2016/680 na etapie opiniowania projektu uDODO³. Rzecznik wskazywał wtedy na kluczowe uchybienia polegające m.in. na nieuzasadnionym wyłączeniu z zakresu projektowanej ustawy służb specjalnych (Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego) oraz fakt, że nie wszystkie zadania ustawowe realizowane przez wskazane służby mieszczą się w zakresie pojęcia „bezpieczeństwo narodowe”, co wyłącza stosowanie omawianej ustawy w działaniach operacyjnych. Rzecznik zakwestionował także zasadność całkowitego wyłączenia spod rygorów ustawy przetwarzania danych oznaczonych jako informacje niejawne, argumentując, że specyfika ochrony tajemnicy państwowej powinna rzutować jedynie na kwestie techniczne (np. jawność rejestrów), a nie na fundamentalne zasady rzetelnego i zgodnego z prawem przetwarzania danych osobowych. Takie rozwiązanie legislacyjne zostało ocenione jako naruszające standardy wynikające z art. 8 Karty Praw Podstawowych UE oraz art. 51 Konstytucji RP, ograniczając konstytucyjne prawo do

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW.

³ <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/jak-maja-przetwarzac-nasze-dane-organy-zajmuj%C4%85ce-sie-zwalczaniem-przest%C4%99pczosci.%20RPO-do-marszalka-sejmu> oraz <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/Krytyka-RPO-dla-senatu-ustawy-o-danych-osobowych-ws-dyrektywy-policyjnej-UE>, dost.: 05.05.2026 r.

kontroli nad informacjami dotyczącymi własnej osoby. Kolejne zastrzeżenia dotyczyły wadliwej implementacji norm określających uprawnienia podmiotowe, w tym w szczególności prawo do informacji, dostępu do danych oraz możliwości skutecznego wniesienia skargi do organu nadzorczego. Rzecznik podniósł wówczas, że wprowadzone ograniczenia i niejasna terminologia – np. w zakresie zbiegu procedur zażaleniowych i skargowych – mogą w praktyce uniemożliwić obywatelom realną ochronę przed nadużyciami ze strony organów ścigania, czyniąc gwarancje procesowe zawarte w dyrektywie gwarancjami iluzorycznymi.

W swych wystąpieniach Rzecznik konsekwentnie wskazał na brak spójności systemowej między procedowaną ustawą a przepisami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO), co prowadzi do powstania luk prawnych i niepewności w obrocie prawnym. Podkreślono, że zapewnienie bezpieczeństwa publicznego nie może odbywać się kosztem całkowitej rezygnacji z podmiotowości prawnej jednostki, której dane podlegają przetwarzaniu, a polski ustawodawca, poprzez przyjęcie tak restrykcyjnych wyłączeń, dokonał jedynie formalnej, a nie merytorycznej implementacji aktu prawa unii do krajowego porządku prawnego.

W piśmie z dnia 16 marca 2026 r., o którym mowa na wstępie, Prezes UODO wskazał, że nieprawidłowości w implementacji dyrektywy 2016/680 zostały ujawnione w ewaluacjach Komisji Europejskiej z 2021 r. i 2025 r., a analiza odpowiedzi sądowych organów nadzorczych potwierdziła brak pełnych gwarancji ochrony praw osób, których dane dotyczą – w tym prawa do informacji, skargi, dostępu do danych, sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania oraz skutecznego środka prawnego. Luki te negatywnie wpływają na stosowanie art. 18 dyrektywy 2016/680 w postępowaniu przygotowawczym i sądowym. Potrzebę zmian determinuje także zalecenie nr 49 decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej z 2024 r. w sprawie oceny stosowania dorobku Schengen przez Polskę, nakazujące pełną transpozycję dyrektywy w odniesieniu do danych z art. 3 ust. 1 i 2 uDODO. Nie ulega też wątpliwości, że

prawidłowa implementacja przepisów dyrektywy 2016/680 jest kluczowa dla strategii cyfrowego wymiaru sprawiedliwości na lata 2025–2030.

W tych okolicznościach, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity, Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.) — zwracam się do Panów Ministrów z uprzejmą prośbą o zainicjowanie prac legislacyjnych nad zmianami zaproponowanymi przez Prezesa UODO, z uwzględnieniem uwag Rzecznika. Kopię poprzednich wystąpień Rzecznika w tym przedmiocie uprzejmie przesyłam w załączeniu do niniejszego pisma.

Uprzejmie proszę Panów Ministrów o poinformowanie mnie o dalszych krokach we wskazanym obszarze legislacyjnym.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Załączniki:

- 1) pismo Rzecznika Praw Obywatelskich do Marszałka Sejmu RP;
- 2) pismo Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.